

FRÅGOR & SVAR

förpackningsinsamling från flerbostadshus

– Varför ska vi sortera ut förpackningar?

En genomsnittlig soppåse som skickas till förbränning, innehåller cirka en tredjedel förpackningar. Förpackningar behöver vi inte elda upp, vi har tillräckligt med bränsle till avfallsförbränningsanläggningarna ändå. Dessutom är det en dyr affär att elda avfall. Det är bättre för både miljö och plånbok att betrakta förpackningar som material som går att återvinna. Därför ska vi också enligt lag materialåtervinna förpackningar så långt det är möjligt.

– När införs FNI/närsortering?

Det sker successivt i landet. I Sundbyberg startar närsortering hos småhus under 2025. Flerbostadshusen har lite längre tid på sig att ordna närsortering, men enligt lagstiftningen ska det vara infört i hela Sverige senast 1 januari 2027.

– Var i lagstiftningen regleras detta?

- Avfallsförordningen (2020:614)
- Förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar

– Vad är en förpackning?

Allt material som används för att omsluta, skydda eller presentera en vara tills att den används eller är förbrukad, räknas som förpackning.

– Hur ska förpackningar sorteras?

Förpackningar ska sorteras utifrån vilka material de är tillverkade av. Det vill säga pappersförpackningar, plastförpackningar, metallförpackningar samt färgade och ofärgade glasförpackningar.

- Hur sorterar man förpackningar i olika material?

Om det inte enkelt går att separera materialen utgår du från det material som förpackningen består mest av. Du ska aldrig behöva använda verktyg för att sortera! Ett sådant exempel är mjölkpaket som är en pappersförpackning. Den fastsittande plastkorken får du gärna försöka ta av, men kragen som den sitter på kan sitta kvar. (Vill du att all plast ska återvinnas så är det förstås bäst att försöka bryta loss alla plastdelar, men det hör till överkursen.)

- Vad betyder "Närsorterat" och "FNI"?

Fastighetsnära insamling, FNI, är insamling (här: av förpackningar) från fastigheten eller i nära anslutning till den. FNI underlättar för boende och verksamheter att återvinna eftersom de får närmare till återvinningen.

Savab använder begreppet Närsorterat när vi pratar om källsortering nära hemmet, för att inte krångla till det med förkortningar.

- Vem ansvarar för att fastighetsnära insamling införs?

Savab ser till att det finns en eller flera entreprenörer som kan hämta förpackningar. Däremot ansvarar Savab **inte** för att ordna hämtplatser på eller utanför kvartersmark.

Om det inte går att hitta en lämplig plats för förpackningsinsamling på fastighetens mark, är det fortfarande fastighetsägarens ansvar att försöka ordna en sådan plats exempelvis via servitut eller gemensamhetsanläggning med de som äger grannfastigheter. Om inte det heller är en möjlighet behöver fastighetsägaren ta kontakt med Sundbybergs stad och höra sig för om möjligheten att nyttja kommunens mark.

Då förpackningar från och med 2027 ska kunna hämtas "fastighetsnära" måste till slut Sundbybergs stad ändå anvisa en plats på kommunens mark, om inga platser på fastighetsmark fungerar.

- Kan verksamheter få förpackningar hämtade?

Om verksamheten får **dela avfallshämtning med boende**, har den också rätt att använda förpackningsinsamlingen. Verksamheten räknas som ett hushåll eftersom den antas ha motsvarande mängder avfall när den inte behöver ett eget abonnemang.

Men enligt lag ska verksamheten först anmäla till oss att den är "samlokaliserad" med boende. För att vara säkra på att rätt rabatt ges till fastighetsägaren vill vi även att fastighetsägaren ska bekräfta detta.

- Vad innebär "fastighetsnära"?

Nytt begrepp som behöver förtydligas. Ännu saknas rättspraxis och Naturvårdsverket utreder frågan. Det finns en rekommendation i Boverkets byggregler om max 50 meter till insamling av avfall som behöver lämnas ofta. Förpackningar kan behöva lämnas ofta om man bor i lägenhet med dåliga lagringsmöjligheter. Men max 50 meter kan vara orimligt att kräva i viss befintlig bebyggelse.

- Får man räkna närhet till en återvinningsstation som "fastighetsnära"?

Lagstiftningen säger "nej" och kommunerna får från 2027 ingen ersättning för att driva ÅVS:er för vanliga förpackningar, bara för "skrymmande förpackningar". Vi har ännu inte tagit ställning till ÅVS:ernas framtid, men en gissning är att vi kommer behöva ha kvar dem med nuvarande funktion under lång tid framöver.

- Vilka förpackningsslag ska kunna hämtas nära fastighet?

Ska fastighetsägare med ont om plats ordna FNI av alla förpackningsslag, eller papper och plast i första hand? I nuläget säger lagstiftningen "alla" förpackningsslag. I verkligheten kan det bli svårt på vissa platser. Men en fastighetsägare som idag inte har plats för full källsortering behöver ändå se om sitt hus och undersöka vilka möjligheter som finns. Går det exempelvis att ordna en gemensam insamling på någon av grannfastigheterna?

– Vad kostar närsorteringen?

För flerbostadshus kostar det vad fastighetsägare och hämtningsentreprenör har kommit överens om (gäller i alla fall t.o.m 2026, sedan hoppas vi ha en riktig entreprenad för detta). Till och med 2026 kommer däremot Savab att kompensera fastighetsägarna med en rabatt (som ges på ordinarie avfallsfaktura från oss).

– Måste man ha full sortering på plats 1 januari 2027?

Vi hoppas och tror att myndigheterna inte kommer att straffa fastighetsägare som inte hunnit ordna FNI inför 2027. Men fastighetsägarna kan behöva visa att de har en plan, t.ex en pågående bygglovsprocess.

– Kan man söka dispens?

Nej, det saknas bestämmelser i förpackningsförordningen som medger det. Naturvårdsverket utreder dock om avfallslagstiftningen behöver ändras för att medge undantag från kravet på FNI av förpackningar.

– Vad händer om jag sorterar fel?

Om du sorterar avfallet fel kan följden bli att kärlet inte töms. Det måste i stället tömmas som restavfall vid ett annat tillfälle, vilket innebär en extra avgift enligt Sundbybergs stads avfallstaxa.

– Var finns mer information?

Fick du inte svar på din fråga? På www.sverigesorterar.se finns mer bakgrundsinformation och kommunikationsmaterial för boende i flerbostadshus. Eller skriv din fråga till oss på info@savab.se